

**THE ENDURING AUTHORITY OF
THE CHRISTIAN SCRIPTURES**
D.A. CARSON (RED.)
APOLLOS, 2016
1240 SIDER

Anmeldt af Michael Agerbo Mørch

I 2010 samlede the Henry Center for Theological Understanding under Trinity Evangelical Divinity School i Chicago 37 teologer til et større projekt, The Scripture Project. Målet var at give et samlet bidrag til forskningen i Bibelens formale princip, skriftens autoritet. *The Enduring Authority of the Christian Scriptures* er det væsentligste produkt af projektgruppens arbejde. Det er samtidig en tiltrængt opdatering af to bøger fra 1980'erne, som en god del af nærværende bogs forfattere også var med til at producere, nemlig *Scripture and Truth* (1983) og *Hermeneutics, Authority, and Canon* (1986).

Bogen har fire dele, der hver er dedikeret til et overordnet tema: »Historical topics«, »Biblical and Theological topics«, »Philosophical and Epistemological topics« og »Comparative Religions topics«. Derudover har redaktøren, D.A. Carson, en omfattende indledning, hvor han positionerer de debatter, der er om Bibelen i moderne teologi; og David Doriani har et

fremragende kapitel om de praktiske konsekvenser, som bogens bibelsyn må medføre i artiklen »Take, Read«. Carson afslutter tilsidst værket ved at besvare FAQ's til de enkelte artikler. Det er dog mere en opsamling i noteform, end det er en diskussion af mulige indvendinger. Fire fyldige indekser (navne (ancient and modern), emner og skriftsteder) gør bogen til et godt opslagsværk og en vigtig ressource, som ikke bør stå på hylden, men ligge på arbejdsbordet hos mange teologer.

Bogens forfattere repræsenterer alle et klassisk »inerrant« bibelsyn, som det (cirka) er formuleret i *Chicago Statement of Biblical Inerrancy*. I bogen her definerer Paul Helm mest koncist dette skriftsyn, når han skriver: »An expression [...] may be said to be inerrant if it is wholly true, without error.« (s. 899). En god del af artiklerne går på at undersøge og underbygge, hvad »true/truth« egentlig betyder (se fx bidragene af Charles Hill, R. Scott Smith og Michael Rea).

Det klare, fælles udgangspunkt har den styrke, at artiklerne er udviklet i et fællesskab med høj intern kohærens og konsistens i verdensbillede, filosofisk metodologi og teologisk/dogmatisk anskuelse. Af mindre tiltalende elementer medfølger, at forfatterne internt henviser lige lovligt rosende til hinandens artikler som »brilliant« eller »convincingly«. Det kommer måske af, at et så stort projekt bliver symbiotisk og forfatterne næsten ender som et kollektivt jeg. Tendensen til høj selv vurdering viser Carson også i både indledning og FAQ, når bogens synspunkter bliver fremlagt som det mest overbevisende resultat af en »robust« og »painstaking« eksegesi. På den måde afvises en del teologers synspunkter, som er i konflikt med antologiens resultater, for eksempel Donald Daytons udlægning af de tidlige pietisters kritik af de ortodokse lutheranere eller Bart Ehrmans nyformulering af Walter Bauers tese om en heterodoks teologi i den første kirke. Desværre har denne tone haft den uheldige konsekvens, at en gruppe evangelikale teologer i USA, der dog ikke er »inerantister«, har valgt at skippe at debattere bogen (fx den indflydelsesrige blogger og nytestamentler Nijay Gupta – man må dog spørge, om det ikke også delvist bliver en letkøbt undskyldning for behændigt at omgå bogens argumenter!). Teologer som Kenton Sparks og Peter Enns og sociologen Christian Smith får alle hårde ord med på farten, da de i forskellige bøger har fremhævet den store fortolkningspluralisme blandt evangelikale som et faktum, der underminerer det klassiske dogme om Skriftens klarhed. Responsen

på den fremførte kritik – i denne antologi overbevisende fremført af Mark D. Thompson – er, at eksegetisk strid ikke skyldes Bibelens manglende klarhed, men menneskers kognitive begrænsninger, syndighed, kulturelle biases og traditionisme. Thompson peger desuden på, at dogmet om »skriftens klarhed« må fastholdes med andre doktriner om skriften: »'Clear enough' here points again to the critical connection between the clarity of Scripture and the purposes for which Scripture is given. If the confession of Scripture's clarity is not to be distorted, then it must be held in close relation to other aspects of the doctrine of Scripture« (s. 626). Det sidste er afgørende, for peger man kun på menneskets epistemologiske begrænsninger, så er skriftens påståede klarhed jo ikke meget bevendt. Det spejler den velkendte indvending, at det ortodokse skriftsyn er kunstigt, fordi vi ikke har de oprindelige autografer på hånden, som skriftsynet vil være tro mod. Antologiens svar på den indvending gives af Peter J. William i sin artikel om – eller rettere mod – Ehrman, hvor han præciserer at centrale termer som »Bible«, »text« og »original« kan have både »physical and non-physical meanings« (s. 390).

Bogen rummer dog også en vis bredde, for eksempel bliver der mellem flere artikler diskuteret, om speech act-teorien egentlig er en god måde at forklare Bibelens troværdighed på. Speech act-teorien går ud på, at udsagn (en *locution*) fremsættes på en bestemt måde (en *illocution*) som for eksempel et ønske, en befaling, en proklamation osv. Det gøres med et bestemt ønske om en effekt (en *perlocution*),

og hvis det lykkes mig at sige »ræk mig salatbowlen« (udsagn + forespørgsel), og naboen rækker mig skålen, så er målet med talehandlingen opnået. Ideen er så, at Bibelens mange tekster med sine genrer og særtræk kan forstås som en stor bunke talehandlinger. Det er ikke alle udsagn, der er propositioner, og derfor er det ikke nødvendigvis alene det isolerede sandhedsindhold i sætningen, der er tekstens mening, hævdes det. Men nogle – i denne bog særligt Paul Helm – hævder, at »propositionalisterne« bliver misforstået, og det anvendes til at omgå Bibelens mange ikke-kontekstuelle sandhedsudsagn, for eksempel om Guds væsen (s. 899-919).

I og med at bogens standpunkt er et af de klassiske – og ønsker at fremhæve værdien af et klassisk ufejlbarlighedsbegreb – bliver en del traditionelle synspunkter fremført, for eksempel Jesu syn på Det Gamle Testamente eller udsagn i Bibelen, der peger på dens fulde autoritet og troværdighed. Det trækker ikke anvendeligheden ned, men peger også på slidstyrken i de klassiske formuleringer. Generelt er det dog nutidens udfordringer, der præger valget af temaer, og det øger selvsagt relevansen af udgivelsen. Konkret betyder det, at sandhedsspørgsmålet, genrespørgsmålet, forholdet til andre religioners hellige tekster og kritik fra evangelikale grupperinger fylder godt op. Jeg vil i det følgende fremhæve en række særligt stærke tekster.

I David Gibsons artikel »The Answering Speech of Men: Karl Barth on Holy Scripture« forsøger han at resumere Barths skriftsyn og sætte det ind i den nutidige debat. Det er væsentligt, dels fordi

Barth ofte bliver tillagt synspunkter, der ikke kan findes i hans tekster, dels fordi han er blevet indflydelsesrig blandt evangelikale, særligt via John Websters bog *Holy Scripture. A Dogmatic Sketch*. Barth så selv sit skriftsyn som værende i overensstemmelse med reformatorerne, selv om Gibson kan dokumentere, at det ligger et godt stykke fra Calvins betoning af »theopneutos«. Gibson forsøger dog også at læse Barth sympatisk, og han har interessante overvejelser angående Barths berygtede ord om, at Bibelen *bliver* Guds ord: »So when Barth speaks of the event of the Bible becoming the Word of God, he does not mean it changes into something it is not but that it is seen for what it is.«

I bogens måske mest interessante bidrag, »God and the Scripture Writers: The Question of Double Authorship«, giver Henri Blocher et udfordrende bidrag til at nyformulere den klassiske doktrin om dobbelt forfatterskab. Blocher gør det profetiske embede til standardfiguren, hvor en person inspireres af ånden til at tale, hvad Gud har befalet, men siger, at det altid sker *dialogisk*, dvs. ved en aktiv medvirken fra både Helligånden og det menneskelige subjekts side. Gud taler med fuld autoritet og får sit ord ført igennem, men det sker i overensstemmelse med dette menneskes evner og erfaringer.

Sidste lille dryp er artiklen »Knowing the Bible Is the Word of God Despite Competing Claims« af Te-Li Lau, der indleder det vigtige afsnit om forholdet til andre religioners helligskrifter. Lau sammenligner helligskrifternes eksplicitte og implicitte hævde af at være Guds ord. Eksplicit hævder en mangfoldighed af skrifter,

at de stammer fra Guds egen hånd. Her er Bibelen ikke noget særtilfælde. Men når det kommer til de implicitte argumenter, skiller Bibelen sig meget ud. På en enestående måde er de bibelske tekster *historiske* dokumenter og beskriver en Gud, der virker i historiens gang. De kan simpelthen ikke adskilles fra et historisk forløb og som sådan er de meget anderledes end for eksempel Koranen eller Mormons bog.

For det andet er de bibelske skrifter, på trods af deres store mangfoldighed, i udpræget grad »coherent« og »unified«.

The Enduring Authority er en litterær begivenhed, og de mange artiklers styrker opvejer så langt de svagheder, der uundgåeligt er. Bogen kan på det varmeste anbefales for sit omfang, sin grundighed og kreativitet og sin gudfrygtige tilgang til teologisk debat.